

M**K****B****T****Á****J****É****K****O****Z****T****A****T****Ó**

PROGRAMOK
RENDEZVÉNYEK
BESZÁMOLÓK
JELENTÉSEK
RÖVID CIKKEK
KÖZLEMÉNYEK
HÍREK
HIRDETMÉNYEK

Küldöttközgyűlés
2012. május 6.
(9. oldal)

2012.

március–április

PROGRAMOK, RENDEZVÉNYEK

ELŐADÁSOK

A Szemlő-hegyi-barlang fogadóépületében.(II. Pusztaszeri út 35.)

Sok észrevételt kaptunk a szerdai előadások kezdési időpontjával kapcsolatban, ezért márciustól az előadások nagy részének kezdési időpontja 18³⁰-ra változik.

2012. március 7. (szerda) 18³⁰

Taródi Péter: Az esztramosi mentés irányításának kérdései – Tíz éve történt. Mi, miért és hogyan? (Előadással egybekötött konzultáció)

Évekkel ezelőtt, a miskolci szakmai napokon már tartottam erről a témáról egy hasonló című összefoglalót, de az még a rendelkezésre álló szűkös időkeretnél is rövidebbre sikeredett, mert utolsó nap utolsó előadásaként az a dilemma (valójában egy kimenetelű esemény) merült fel, hogy a szövegem, vagy a kihűlő-félben lévő ebédet kajálja-e a nagyérdemű. Valószínűleg emiatt többen is jelezték, hogy szívesen hallanának részleteket a mentés történéseiről, amire akkor könnyelmű ígéretet tettem, de azóta se teljesítettem. A kerek évforduló ezért az előadás megtartásának nem célja, hanem vállalásom további halogatását megnehezítő eszköze.

A teljesség kedvéért megemlítem, hogy inkább távol tartott a témától, semmint inspirált volna az a sajátos kísérlet, amely látszólag a mentést vezetők, valójában a részvevők többségének tisztességét, ezzel a mentés eredményeit próbálta utólag megkérdőjelezni. Talán az eltelt tíz év elégséges ahhoz, hogy együtt, a siker reményében öntsünk tiszta vizet a pohárba, és végleg nyugvópontra jusson ez a történet.

2012. március 14. (a négynapos ünnepre való tekintettel, ezen a szerdán nem lesz előadás).

2012. március 21. (szerda) 18³⁰ óra

Vid Gábor: Adatgyűjtés, adat"szerezés" és adatfeldolgozás a barlangászatban, korszerű, többváltozós adatelemző módszerek felhasználásával.

Március 28. (szerda) 18³⁰

Detre László: Barangolások chilei nemzeti parkokban.

Kb 1,5 órás,150 fotóval illusztrált beszámoló É- és D- chilei természeti érdekességekről, valamint a természetvédelemről laikus szemmel. Egy kakukktójas is van az előadásban: a Titikaka-tó környéke.

Április 4. (szerda) 18³⁰

Neidenbach Ákos: A Magas-Tátra hegymászótörténete és nevezetes falmászások

Április 11. (szerda) 16³⁰-tól

Üregi Nyúl Nap – szeretettel várjuk a barlangászcsemetéket, unokákat egy kis vidám tojáskeresgélésre a Szemlő-hegyi-barlang fölötti parkban, utána játékra is lesz lehetőség. Később érkezők sem maradnak le semmiről!

Április 18. (szerda), 18³⁰

Hegedűs Gyula: „Sri Lanka – könnycsepp India arcán” – útibeszámoló.

Április 25. (szerda) 17 órától

A Fosszília Klub tavaszi összejövele

A programban 18 órától *Egri Csaba–Dr. Szunyogh Gábor*: A Baradla-barlang lézerszenkeres felmérése címmel a barlangtérképezésben használt új technológia bemutatása

LÁTOGATÁS A TERMÉSZETTUDOMÁNYI MÚZEUMBAN

2012. március 30-án 15 órától dr. Leél-Össy Szabolcs szakmai vezetésével látogatást szervezünk a Természettudományi Múzeum Titkok a föld alól – dinoszauruszok, kövületek, ásványok című kiállításaira. Kedvezményes belépődíj: 800 Ft

Találkozás: 14⁴⁵-kor a múzeum pénztáránál, Budapest, VIII. Ludovika tér 2–6.

Kedvcsináló a múzeum honlapjáról:

Nem is olyan régen találták meg Iharkút környékén a Dunántúli-középhegységben az első leleteket. Ezekből mára élethű rekonstrukciókat is készítettünk, melyeket először láthat a közönség a kiállításban.

A kiállítás egy olyan világot mutat be, amelynek csak néhány képviselője (kisemlősök, madarak) élte túl a földtörténet nagy viharait. Tudományos szenzációk, igazi ritkaságok, a magyar dínók mutatkoznak be a kiállításon. Testrekonstrukciók, teljes csontvázak, eredeti leletek és egy új, Magyarországon múzeumban először bemutatkozó, interaktív számítógépes technika várja a látogatókat.

A múzeum Ásvány- és Kőzettárának gyűjteményéből válogatva, mintegy 450 példányon keresztül mutatjuk be a Föld mélyének kincseit, az ásványok csodálatos forma- és színvilágát. Csillogó drágakövek és díszítőkövek gyönyörködtetik színlük, fényük, alakjuk szépségével a Föld ember nem járta mélységeiből származó kőzetek, messziről jött meteoritok fedik fel titkait a látogatók előtt. (Forrás: www.nhms.hu)

ID. DUDICH ENDRE EMLÉKNAP

a Magyarhoni Földtani Társulat Tudománytörténeti Szakosztálya és a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat közös szervezésében **2012. április 14–15-én** az aggteleki Panoráma Üdülőben (Gömöri utca 40.)

Program

Április 14. szombat 14 óra

Megnyitó (*Tóth Álmos, dr. Leél-Össy Szabolcs*)

Tóth Álmos: 80 éve jelent meg id. Dudich Endre „Az Aggteleki cseppkőbarlang és környéke” című műve

Székelly Kinga: Towsontól Dudichig

Holl Balázs: Baradla-barlang régészeti kutatása

Hazslinszky Tamás: Tallózás a Baradla-barlang 19. századi vendégkönyveiben

Székelly Kinga: A Baradla-barlang művészi ábrázolásai

Dr. Bajomi Dániel: Áttekintés a magyar barlangbiológiáról id. Dudich Endre professzor tanítványa szemszögéből

Dr. Végh Zsolt: A Baradla kutatásának második fénykora

Hegedűs Gyula—Berczik Pál: A Rövid–Alsó-barlang kutatási eredményei

Dr. Piros Olga: A baradlai triász

Dr. Leél-Össy Szabolcs: Cseppkökorvizsgálatok a Baradlában

Vid Gábor–Viktorik Orsolya–Józsa Sándor–Berényi Üveges István–Berényi Üveges Judit: Barlangi finomszemcsés üledékek vizsgálata a Baradla- és a Béke-barlangokban 2002–2011.

Stieber József: Hosszútávú klímamonitoring program és élettani vizsgálatok a Baradla-barlang gyógybarlanggá nyilvánításához

Gruber Péter: Lerágott csont? – a Baradla kutatásának jelen állapota és jövője.

Április 15. vasárnap

9 órától régészeti szakmai túra a Baradla-barlangban Holl Balázs vezetésével (egyéni világítás szükséges).

Részvételi díj: 1500 Ft, MFT és MKBT tagoknak 1000 Ft.

Szombaton közös vacsora: 1000–1200 Ft.

Szállás: 2500 Ft (4 ágyas szobákban).

Jelentkezés: 2012. március 30-ig a Titkárságon.

LÁTOGATÁS A GYÖNGYÖSOROSZI BÁNYÁBAN

2012. március 28-án szakmai látogatást szervezünk csak MKBT tagok számára a gyöngyösoroszi ásványbányába. A résztvevők száma korlátozott, 10 fő, utazás egyéniül.

Jelentkezés: 2012. március 14-ig a Titkárságon.

Részvételi díj: 1500 Ft. A további részletekről a túra résztvevőit közvetlenül értesítjük.

BARLANGNAP 2012

Június 21–24. A soron következő 56. Barlangnapnak idén a Pilis ad otthont. A tábor Klastrompusztán lesz a nagy réten, ami már 2003-ban is megfelelő helyszínnek bizonyult egy barlangnap megrendezésére. Az előzetes tervek szerint már csütörtök estétől lehet regisztrálni, az első barlangtúrák pedig pénteken fognak indulni. A részletes túralehetőségeket a szükséges engedélyek beszerzése után fogjuk kihirdetni. A legtöbb barlangtúra a Csévi-szirtek kisebb-nagyobb barlangjaiba vezet majd, de terveink szerint egyéb pilisi barlangok is színesíteni fogják a programot. A rövid és kényelmes barlanglátogatástól az egész napon át tartó, több barlangon átvezető átmenőtúrákig mindenki megtalálhatja majd a neki leginkább megfelelő programot. Ritkán járt és ritkán látható érdekes helyeket tekinthettek majd meg.

Kovács Richárd
ARIADNE KBE

A TÁRSULAT ÁLTAL 2012-RE TERVEZETT TANULMÁNYUTAK

Május 12–20. Észak-Olaszország

Utazás Ausztrián át Udine közelébe, ahol overállos barlangtúra a Villanova-barlangban, majd a Pradis-barlang és a Don Giacomo Bianchini szurdok szerepel a programban. Innen Vicenza környékén csónakos idegenforgalmi barlang (Oliero) és a Parolini barlangmúzeum, majd geológiai érdekességek, a Covolo Butistone barlangba épített erőd stb. megtekintése következik.

Az utazás második felében Bolzano (Bozen) közelébe, a Dolomitokba utazunk. Többek között kirándulást teszünk a Seiser Alm fantasztikus sziklakulisszái között, Bozenben felkeressük az Ötzi Múzeumot és a ritteni kalapos kisasszonyokat (geológiai látványosság), valamint a híres hegymászó Reinhold Messner várait, bennük kiállításait és alpesi festménygyűjteményét.

Utazás: autóbusszal, várható költsége (résztevők számától függően) 35-40 000 Ft.

Szállás: kempingben (sátorban és bérelt lakókocsiban), turistaszállóban.

Ellátás: önellátó.

Jelentkezés: 5000 Ft előleg befizetésével 2012. március 14-ig a Titkárságon.

Június 2. Alsó-Ausztria

Egynapos utazás keretében látogatás a fossziliák (Fossilienwelt Stetten) és az ametisztek (Ametistenwelt Maisau) világában. Utazás autóbusszal.

Részvételi díj: 6,50 + 6 EUR belépődíjak + utazási költség (résztevők számától függően kb. 6000 Ft).

Jelentkezés: 3000 Ft előleg befizetésével 2012. április 20-ig a Titkárságon.

Július 5–8. Szlovákia

A tanulmányút keretében látogatást teszünk a Szlovák Barlangok Igazgatóságán, valamint a lipótszentmiklósi Karsztmúzeumban, illetve felkeressük a Szlovák-paradicsomban a Sztracennai-barlangot (overállos túra) és a Deményfalvi-völgy barlangjait (Szabadság-, Jég- és Béke-barlangok), valamint a Vazeci-barlangot.

Előzetes jelentkezés: 2012. április 20-ig a Titkárságon. Részletek a május-júniusi Tájékoztatóban.

Augusztus 12–19. Osztrák Barlangnap (Bad Mitterndorf)

A Stájer Salzkammergut barlangkutatásának 100 éves évfordulójához kapcsolódva. Augusztus 12–15. között előkirándulások a Totes Gebirge és a Dachstein térségének barlangjaiba, majd 16–19. között további kirándulások és az évfordulóhoz kapcsolódó előadások, valamint kiállítás.

Részletek a május-júniusi Tájékoztatóban.

Szeptember 28–október 3. Speleodiversity 2012

Részvétel az európai speleofórumon a svájci Muotathalban, és barlangtúra a Höllochban. A január 31-i legkedvezőbb regisztrációs feltételekkel 13 társulati tag jelentkezett a rendezvényre. A találkozó előtt odaútban túra az ausztriai Lamprechts-ofenben. Svájcban a Kristály- és a Höllgrotten barlangok meglátogatása, hazafelé Vaduz, a liechtensteini hercegség fővárosa, továbbá Innsbruckban az Alpenzoo és az Alpenverein Múzeum felkeresése.

Részletek a május-júniusi Tájékoztatóban.

Az **őszi hazai tanulmányútra** valószínűleg október 12–14. között, a Gerecse hegységben kerül majd sor. Részletes program a későbbiekben.

VI. FOTOPOSZTER PÁLYÁZAT A VÍZRŐL

A Magyar Hidrológiai Társaság Borsodi Területi Szervezete és a Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kara – szponzorok támogatásával – a 2012. évi Víz Világnapjára a VÍZ ezernyi arcának, áldásának és kártételeinek, sokirányú felhasználásának bemutatására fotoposzter (saját fotók + magyarázó szöveg felhasználásával készített, poszter formájú) pályázatot hirdet:

Témák:

- I. A VÍZ szakmai szempontból (ivóvíz, fürdővíz, ásványvíz, gyógyvíz, termálvíz és beszerzésük, árvízvédelem, vízienergia kihasználás, ökológiai vízfelhasználás stb.) történő bemutatása.
- II. A VÍZ hangulati szempontból (víz, hó, jég, zúzmara, víznyelő, barlang, cseppkövek, forrás, vízesés, vízi sportok, élővilág a vízben és a víz környezetében stb.) történő bemutatása.

A pályázatot az alábbi kategóriákban írjuk ki:

- általános és középiskolások részére (sok induló esetén a kategóriát megosztjuk),
- egyetemi, főiskolai hallgatók és ifjú szakemberek részére 35 éves korhatárig,
- úttörő (korán született) szakemberek részére korhatár nélkül.

A pályázati anyag formája:

A/4 vagy A/3 vagy A/2 vagy A/1 méretű, színes vagy fekete-fehér **kinyomtatott poszter**, minimum 4, maximum 20 képpel (a poszter méretéhez igazítva), minden képhez maximum 1 mondatos magyarázó szöveggel.

A fotoposztert 1–1 példányban kinyomtatva és CD-n vagy e-mail-ben (vetíthető képfájl-ben) is kérjük!

Pályázni csak **saját képekkel** lehet, egyénileg, vagy több szerző közös munkájával. Egy pályázó vagy szerzőcsoport több pályázatot is beadhat. A poszternek legyen kinyomtatott címe, szerzője, dátuma és szerepeljen rajta, hogy a 2012. évi MHT Borsodi Terület Szervezete–Miskolci Egyetem, Műszaki Földtudományi Kara által kiírt Víz Világnapi pályázatra készült. A pályaművek mellé kérjük mellékelni a pályázó nevét, levelezési címét, telefonszámát, e-mail címét, az oktatási intézmény nevét, és hogy melyik kategóriában vesz részt.

Díjazás:

Oklevél, pénz és/vagy vagy tárgyjutalom (fürdőbelépő, szállodai vendéglátás, nyomtató, fotopapír, könyvutalvány stb.) kb. 320 000 Ft összértékben.

A legjobb fotoposztereket – számbeli megkötés nélkül – minden lehetséges szakmai rendezvényen be kívánjuk mutatni (a Területi Szervezet Víz Világnapi rendezvényén, az MKHT országos vándorgyűlésén, szakmai diák találkozókon, egyetemi rendezvényeken, honlapokon stb.), valamint azokat meg is fogjuk őrizni.

A pályázatoknak **2012. március 12. 16⁰⁰ óráig** személyesen átadva vagy postai úton eljuttatva **dr. Lénárt László részére** (Miskolci Egyetem Környezetgazdálkodási Intézet, Hidrológiai-Mérnökgeológiai Intézeti Tanszék, 3515 Miskolc-Egyetemváros, hgl1@uni-miskolc.hu) **kell beérkeznie**. A pályázattal kapcsolatban érdeklődni ugyanítt lehet személyesen vagy telefonon: (46)-565-111/17-26 ill. a 06-20-986-3000;

www.hidrotanszek.hu)

Az eredményhirdetés a Víz Világnapi rendezvényen, 2012. március 22-én lesz Hídvégardón, melynek pontos idejéről és helyéről a pályázókat, valamint szponzorokat külön értesítjük!

Magyar Hidrológiai Társaság Borsodi Területi Szervezete
Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kar

Szponzorok:

Miskolci Egyetem MFK
Környezetgazdálkodási Intézet

Gama-Geo Kft., Miskolc

Miskolci Turisztikai Kft.

Office Print Kft., Miskolc

Bükkszéki fürdő, Bükkszék

Magyar Karszt- és Barlangkutató
Társulat

Egri Korona Borház, Demjén

Karsztvízgazda Bt., Miskolc

Saliris Resort, Egerszalók

Bogácsi Gyógyfürdő

Demjéni Gyógy- és Élmény Fürdő

BARLANGI DENEVÉREK

NEMZETKÖZI KONFERENCIA

2012. szeptember 21–23.

Miskolc – Bükk hegység

A rendezvény keretében a barlangi denevérekkel kapcsolatos minden témakört, de különösen a denevérek és szálláshelyeik jogi és gyakorlati védelmét, a barlangi turizmus denevérekre gyakorolt hatását, a WNS-szindrómára és egyéb betegségekre vonatkozó kutatásokat, eredményeket bemutató előadásokat és poszttereket várunk. Kérjük, hogy az előadások és posztterek címét a végleges jelentkezési űrlapján közölni szíveskedjenek. Az előadások időtartama 30 perc, a posztterek bemutatására 10 perc áll rendelkezésre. Az előadások és posztterek összefoglalóját kérjük magyar és angol nyelven június 30-ig megküldeni. A végleges anyagokat a konferencia regisztrációján kérjük leadni. A konferencia nyelve magyar, angol, német, de a várható kis létszám miatt szinkrontolmácsolást biztosítani nem tudunk. Ezért előnyös lenne,

ha a magyar résztvevők angol nyelven adnának elő, és a magyar összefoglalók bővebben, a poszterek pedig két nyelven készüléneek.

A rendezvény alatt kiállítást és árusítást tervezünk denevéreket ábrázoló bélyegekből, képeslapokból, ajándéktárgyakból, jelvényekből, kitűzőkből, képzőművészeti alkotásokból, valamint denevérekkel foglalkozó kiadványokból, szóróanyagokból. Az erre vonatkozó igényeket is a végleges jelentkezési űrlapon kérjük jelezni.

A konferencia helyszíne: Miskolc-Egyetemváros

Az egyetem helyszínrajzi térképe a

www.uni-miskolc.hu/uni/inf/terkep.html címről letölthető.

A konferencia tervezett programja:

2012. szeptember 21. péntek

9⁰⁰–12⁰⁰ Regisztráció

13⁰⁰–21⁰⁰ Kirándulás a Bükk hegységbe (barlangzárások és denevérhálózás)

(A program időjárásfüggő, ezért kedvezőtlen időjárás esetén ezen a délutánon a szombat délelőtti program kerül sorra, esti vetítéssel, a kirándulást pedig szombat délután bonyolítjuk le. A kiránduláson részt nem vevők a lillafüredi Szt. István és Anna-barlangokat tekinthetik meg.)

2012. szeptember 22. szombat

8⁰⁰–10⁰⁰ Regisztráció

10⁰⁰ Megnyitó – Köszöntés

10³⁰ Előadások

12³⁰ Szünet

14⁰⁰ Előadások

17⁰⁰ Szünet (kiállítások bemutatása, megtekintése)

18⁰⁰ Vetítések

2012. szeptember 23. vasárnap

10⁰⁰ Poszterbemutatók

13⁰⁰ Búcsúfogadás

Részvételi díjak:

Normál részvétel 15 000 Ft

MKBT-tagoknak 10 000 Ft, mindkettő tartalmazza az előadóüléseken való részvételt, az előadás-összefoglalók kiadványát, az előadások kötetét, a nyitó köszöntőt és a zárófogadást, kiállítási és vetítési lehetőséget.

Kirándulás (09. 21-én) 6000 Ft, mely tartalmazza az autóbuzsós utazást és egy esti vacsorát.

Árusító stand 7500 Ft.

A részvételi díjakat kérjük augusztus 10-ig a Társulat Titkárságán (Bp, II. Pusztaszeri út 35. Szemlő-hegyi-barlang) befizetni, vagy a 10200830-32310384-00000000 bankszámlára átutalni.

Szállás:

Az egyetem területén levő

kollégiumban két ágyas szobákban:

2500 Ft/fő/éj.

Unihotel-ben (emelt szintű kollégium)

két ágyas szobákban:

4550 Ft/fő/éj

Igény esetén a kért szállást központilag lefoglaljuk. Fizetés az igénybevétel után a szálláshelyen egyénileg történik.

Egyéb szálláshelyek (Miskolc vagy Miskolc-Tapolca) egyénileg foglalandók le.

Étkezés

Az egyetem önkiszolgáló menzája pénteken és szombaton délben üzemel. Egyéb időpontokban Miskolc-Tapolcán van több étkezési lehetőség

Határidők

Végleges jelentkezés	↔	2012. máj. 31.
Előadás és poszter összefoglalók beküldése	↔	2012. júni 30
Jelentkezések visszaigazolása	⇒	2012. júli. 15.
Részvételi díjak átutalása	↔	2012. aug. 10.
Előadás és poszter anyagok leadása	↔	2012. szept. 20

A konferencia rendezője:

Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
1025 Budapest, Puzstaszeri út 35.

Tel.: 346-0494, e-mail: mkbt@t-online.hu. www.barlang.hu

Társrendezők:

Miskolci Egyetem Környezetgazdálkodási Intézet
Miskolc-Egyetemváros

Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
Eger

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

KÜLDÖTTKÖZGYŰLÉS

2012. május 6. 10 órakor, határozatképtelenség esetén 10³⁰ órakor

Helyszín: Budapest II. Keleti Károly utca 13.

Napirend:

Elnöki megnyitó

Kitüntetések átadása

Főtitkári beszámoló

Közhasznúsági jelentés és éves beszámoló a 2011. évről

Felügyelő Bizottság beszámolója

Karszt és Barlang Alapítvány beszámolója

2012. évi munkaterv és költségvetés
Karszt és Barlang Alapítvány kuratóriumának megválasztása
Elnöki zárszó

Dr. Leél-Őssy Szabolcs sk.
elnök

TÁMOGATÓINK

Szücs László	6000 Ft	Dr. Komlóssy Attila	5 000 Ft
Szilvay Péter	3000 Ft	Dr. Laczkovits Gabriella	2 000 Ft
Kraus Sándor	3000 Ft	Kollár K. Attila	2 000 Ft
Thieme András	3000 Ft	Jamrik Péter	50 000 Ft
Scholtz Ferenc	7000 Ft	Laufer Csaba	5 000 Ft
Bacsu Dénes	5000 Ft	Mikolovits Dezsőné	40 000 Ft

Támogatóink nagylelkű adományait szívből köszönjük.

BESZÁMOLÓK, KISEBB CIKKEK

ADALÉKOK A PÁL-VÖLGYI-BARLANGRENDSZERHEZ

2012. január 11-én Barlangünnep Budapesten címmel a Szemlő-hegyi-barlang fogadóépületében mintegy 100 résztvevővel megtartott előadáson Takácsné Bolner Katalin részéről elhangzott, hogy minden összekötés időpontja megvan, csak a Bagyura- és Harcsaszájú-barlang kapcsolatáé ismeretlen. Egy kis adalék ehhez:

1963-ban alakult meg a Gábor Áron Barlangkutató csoport, aminek én voltam a vezetője. Mint teljesen kezdők kerültünk az Óbudai Kinizsi patronálása alá. Palánkai János és Vukov Péter szakmai támogatásával ismerkedtünk a barlangkutatással. Ennek keretén belül, 1964 nyarán vetette föl Palánkai János, hogy jó lenne összekötni a Bagyurát a Harcsával. Megbízta a csoportunkat a munka kivitelezésével. A munkában Takács József (Bolner Kati férje) és szerény személyem (Laufer Csaba) vettünk részt. Elképzelhető, hogy amiatt nem maradt meg a hivatalos dátum, mert nem oda jutottunk, amit Palánkai János képzelt. Ő ugyanis a Bagyurából a Harcsa Pannónia-folyosójába tervezte a bejutást, mi pedig a Harcsa bejárati zónájába jutottunk be, amit a mostani összekötésnél kellett újra kitisztítani. Még egy adalék, ami az októberi Pál-völgyi kutatótáborban sokakat meglepett, hogy honnan ered a Gábor Áron-barlang neve. Csoportunk kutatta a barlangot és nem volt még neve, így jobb nem jutva eszünkbe, hirtelenjében a Gábor Áron nevet adtuk, ami rajta maradt. Sokan nem tudják, hogy ebből a csoportból alakította később Kiss Attila a Bekey Imre Gábor Barlangkutató Csoportot. Az eredeti Gábor Áron csoportból jelenleg már csak Bolner Kati, Kiss Attila és jómagam vagyunk.

Laufer Csaba

PAPP FERENC TERMET AVATTAK A MŰEGYETEMEN

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építőmérnöki Kar Építőanyagok és Mérnökgeológia Tanszéke 2012. január 26-án Papp Ferenc professzor születésének 110. évfordulója alkalmából előadótermet nevezett el „Feri bácsiról” a BME Központi épületében, amelyet számos tanítvány és társulati tag jelenlétében Dr. Lovas Antal, az Építőmérnöki Kar dékánja avatott fel. Ebből az alkalomból jelent meg a Gálos Miklós és Kürti István által gondos munkával szerkesztett **Papp Ferenc élete és munkássága, „Feri bácsi” a Műegyetem legendás professzora** című, B5 formátumú emlékkötet, amelyet Gálos Miklós mutatott be a megjelenteknek. Az ünnepi pillanatok baráti beszélgetés követte.

Szabylár Péter

Székely Kinga felvétele

TÉLI BARLANGKLIMATOLÓGIAI MÉRÉSEK ÉRDEKES HELYSZÍNEKEN II.

Korábbi és mostani méréseimet TESTO 610 relatív páratartalom- és hőmérővel, TESTO 905-T1 beszűrő hőmérővel, TESTO 810 infrahőmérővel, TESTO 405-V1 hódrotos anemométerrel, TESTO 535 (NDIR) CO₂ mérővel, GTD1100 altiméter-barométerrel, valamint AIR CO₂ntrol-3000 tip. CO₂ adatgyűjtővel végeztem, és az MSZ ISO 8756:1995 szabvány szerint jártam el. A fenti műszereket akkreditált laboratóriumban kalibráltattam.

1. Szerencsés megfigyelés a Sátorkőpusztai-barlangban (2012. 01. 14.)

Előzmények: fenti napon Lieber Tamás meghívására, Szilvay Péter vezetésével látogattam el a barlangba, ahol 3 óra alatt, több mint 100 db mérési eredményt tudtam rögzíteni. Téli légkörzésre számítottam, azonban rendkívül szeles idő volt a felszínen, és ennek köszönhetően nem várt eredményeket rögzíthettem, mely a további kutatásokat is elősegítheti.

Mérési pont	K. hőm. (°C)	Párat.(rel.%)	CO ₂ (ppm)	Megjegyzés
Bejárat előtt a felszínen (0 m)	1,7...2,2 Pa:984,3 hPa	63,4...66,8	510...522	Q /röptető nyíláson 35...45 Nm ³ /h
2. létra fölötti terem (-10 m)	9,6...10,0 Pa:985,7 hPa	99,4...99,9	1980...2062	Falhőmérséklet 10,4...10,6 °C
Ferde teremben, a létránál (-20 m)	12,2...12,8 Pa:986,8 hPa	94,3...94,9	2880...3069	Agyag hőmérséklet 11,9...12,2 °C

Benedek E. terem létra alatt (-30 m)	12,7...12,8 Pa:988,1 hPa	94,5...94,7	4330...4358	Az aragonit oszlopok előtt...
Benedek E. terem Keleti teremrész	13,0...13,5 Pa:988,0 hPa	94,7...94,9	4908...5288	A teremrész közepén mérve
Benedek E. terem Disznófürdő	13,3...14,3 Pa:987,9 hPa	95,1...95,3	9890...9999	A kuszoda különböző pontjain
Benedek E. terem Nyugati teremrész	13,1...13,8 Pa:987,8 hPa	94,2...97,4	8010...9867	Falhmérséklet 13,0...13,2 °C

A táblázat eredményeinek széles határok között történő változását az okozta, hogy a barlang ajtaja 09:20 és 10:00 között nyitva volt és az így becsorgó hideg levegő még 1 óra múlva is éreztette szárító és hűtő hatását. A 2. létra feletti teremben alakult ki a keveredési zóna, a magas páratartalom értékek ezzel magyarázhatók. Sokkal érdekesebb azonban az intenzív CO₂ feláramlás, amely a Benedek Endre-terem nyugati teremrészét (a forrás és a gipszoszlopok közötti szakaszon) jellemzi. Itt mindenhol megközelítőleg 10 000 ppm (1 ‰!) CO₂ volt mérhető, mely az álfenék redéseiben ennél is magasabb értékekre szökött fel. Korábbi szakirodalmak nem említettek ilyen magas értékeket. A terem többi részében (kivéve a Disznófürdő-ágot) egyenletes eloszlású, lényegesen alacsonyabb CO₂ szinttel talákoztunk. Az inverz (télivel ellentétes) feláramlás azért jött létre, mert az igen erős felszíni szél-mozgás a kőzetpedéseken keresztül túlnyomást hozott létre ma még ismeretlen járatokban és az ott felgyülemlett CO₂-t a megfelelő csatlakozási pontokon a terembe nyomta fel. Itt a légnyomás is 50 Pa túlnyomást mutat a magasság értékhez tartozó légnyomáshoz képest. Az erős szélnek köszönhetően tehát kimutathatóvá váltak azok a területek, amelyeken érdemes további, mélyen fekvő járatok után kutatni.

2. Mitől hideg a Hideggyuk? Irány a rejtély nyomába! (2012. 01. 17.)

Előzmények: fenti napon este Nagy András (Balu) meghívására, Kugyela Lóránd társaságában hámasban vágunk neki a Hideggyuk régi bejáratának a Pál-völgyi kőfejtő ÉK-i sarkában. Célunk a régi, helyenként omlásveszélyes barlangrész végigmérése volt, melyből nyáron sokkal hűvösebb levegő tódul ki, mint a környező barlangbejáratokból. A felszínen nem túl hideg, de erősen szeles, száraz idő volt. A légmozgás iránya befelé húzó volt.

Mérési pont	K. hőm. (°C)	Párat.(rel.%)	CO ₂ (ppm)	Megjegyzés
Bejárat előtt a felszínen (0 m)	3,1...3,3 Pa:999,6 hPa	75,1...75,3	527...529	Q /a vasrácsos 1080...1100 Nm ³ /h
Szűkület utáni teremben (-3 m)	5,4...5,8 Pa:1000,1 hPa	80,2...80,5	948...955	Falhmérséklet 7,7...8,0 °C

Kucorgó után, akna teteje (-8 m)	5,2...5,3 Pa:1000,8 hPa	80,3...80,4	560...573	Q /a szűkületben 310...550 Nm ³ /h
Gábor Aron akna talpánál (- 12,5 m)	7,2...7,3 Pa:1001,3 hPa	83,3...83,5	550...560	Huzat az aknában 0,18...0,28 m/s
Rézágyút, minden poros ! (-9,5 m)	7,8...8,2 Pa:1000,9 hPa	97,1...97,2	650...681	Falhőmérséklet 7,7...8,0 °C
Referencia-ág eleje (-16,5 m)	8,1...8,2 Pa:1001,8 hPa	70,8...70,9	470...480	Huzat a járatban 0,32...0,46 m/s
Medvecsapda után (-20,5 m)	8,0...8,1 Pa:1002,2 hPa	76,2...76,5	560...570	Huzat a járatban 0,36...0,42 m/s
Giotin utáni nagy járatban (- 25 m)	9,4...9,5 Pa:1002,6 hPa	86,4...86,7	580...598	Huzat a Giotinban 0,4...0,6 m/s
Lépcsóvarok feletti-f. (-22 m)	10,3...10,4 Pa:1002,4 hPa	89,4...89,5	731...735	Falhőmérséklet 8,5...9,2 °C

A bejáraton komoly mennyiségű hideg levegő áramlik be a téli időszakban a barlang közel függőleges járáthálózatába, ahol fokozatosan visszahűti a falakat (2012. 02. 07-én -10°C-os külső hőmérséklet mellett a bejáraton 1723 Nm³/h levegő áramlott a barlangba). A hideg levegő útját a CO₂-vel is nyomon követhetjük, útjában mindent porosan szárazra változtat. -25 m mélységben a hideg levegő egy törmelékben eltűnik, melytől alig 8 méterre már egy teljesen nedves, meleg járatrészt találhatunk, mely a barlangrendszer átlagos hőmérsékletű járataival van összeköttetésben. A Hideggyuk tehát a téli időszakban folyamatosan lefelé hatoló hideg levegő és az általa áthűtött falakban tárolt hőmennyiség hatására hideg, mivel nyári időszakban megfordul a légmozgás és a kondenzált hideg levegő az áthűlt falak között visszahűlve áramlik ki a szabadba. A vizsgálat jelentősége mégis abban rejlik, hogy a Giotin utáni törmelékben jól mérhető pontok között tűnik el legalább 500 m³/h hideg levegő, ami azt mutatja, hogy alatta még jelentős méretű barlangjáratoknak kell lennie. Ezt megerősítendő hagytam a táblázatban a légnyomásból tévesen átszámított mélységadatokat (a valóságban az utolsó 3 helyszínen +9 méterrel magasabban fekszik), mely jól mutatja, hogy ez a szakasz a nagymennyiségű hideg levegőtől csaknem 50 Pa-al magasabb nyomásra került, mint azt a vertikális változás által keltett atmoszférikus nyomás megkövetelte volna.

3. A József-hegyi barlang „hegy-középi” légforgalma (2012. 01. 24.)

Előzmények: Leél Össy Szabolcs és Zsolt meghívására látogattam el a barlangba. A jelenlegi egyetlen használatban lévő, hegytetőn nyíló bejáraton ereszkedtünk le és azt magunkra is zártuk. Itt a külső, hideg levegőnek lefelé kellett volna csorognia, ezzel szemben a meleg barlangi levegő folyamatosan kifelé áramlott. 3 óra alatt több mint 80 adatot rögzítettem, ezek átlagát a táblázatban közöltem.

Mérési pont	K. hőm. (°C)	Párat.(rel.%)	CO ₂ (ppm)	Megjegyzés
Bejárat előtt a felszínen (0 m)	3,5...3,7 Pa:987,5 hPa	73,1...73,2	405...415	Q /az átbújón 1105...1158 Nm ³ /h
Betonakna aljában, bezárt ajtó! (-5 m)	15,4...15,5 Pa:987,9 hPa	89,2...89,5	2370...2375	Q /az átbújón 310...315 Nm ³ /h
Nagy akna alatti kis terem (-33,5 m)	15,4...15,5 Pa:991,4 hPa	86,1...86,2	2100...2120	Itt 10 perc pihenőt tartottunk!
Kinizsi-pu. akna alatt (-64,5 m)	14,6...14,8 Pa:995,2 hPa	87,8...89,5	1680...1685	A 2 sorozat között 2:15 óra telt el!
Kinizsi-pu. Univerzum (-61,0 m)	14,2...14,3 Pa:994,7 hPa	91,5...91,8	1660...1665	Ez a terem zsákszerű vége
Kinizsi-pu. terem közepén (-65,5 m)	15,2...15,3 Pa:995,2 hPa	87,2...87,5	1670...1680	A 2 sorozat között 30 perc telt el!
Fagyaltos-ág, Kessler-t (-59,0 m)	13,6...13,9 Pa:994,4 hPa	94,2...94,5	1740...1750	A 2 sorozat között 30 perc telt el!

A bejáratot lezárva a 45 x 65 cm-es átbújón jelentősen lecsökkent a kifelé mozgó légáramlat, mely az ajtó nyitása után háromszorosára növekedett. A jelenséget „hegy középi barlang légáramlás típusnak” nevezzük, mely téli időszakban egy hegy középi bejáraton befelé áramló hideg levegő barlangban felmelegedését és aztán a felső bejáraton vagy a repedéshálózaton a felszínre törekvését írja le. A József-hegyi barlangnak eddig nem ismertük „hegy középi” bejáratát, márpedig a kifelé áramló meleg levegőnek valahol be is kell jutnia a barlangba. A levegő egy budai termálvizek légtéréből származó meleg levegő feláramlással keveredik és hőmérsékletében túlszámolja még a közeli Szemlő-hegyi barlang meleg feláramlásait is. Láthatóan a levegős feláramlások a Kinizsi-pu. központi részével vannak kapcsolatban, mert az Univerzum és különösen a Fagyaltos-ág jóval alacsonyabb hőmérsékletűek. Meglepő a CO₂ térben és időben kiegyenlített, de mégis átlagos mennyisége, mely láthatóan nagy légtérreket de egyenletes légcserét is takar. Úgy gondolom, hogy ez a légközési modell egy alacsonyabb hőmérsékletű nagyobb barlangrendszerrel való levegős kapcsolatot, vagy egy még ismeretlen alsó bejáratot tartogat a kutatók számára.

4. Különleges helyszín: Dunaalmási Borospince-barlang (2011. 12. 21.)

Ritkán adódik lehetőség ilyen mérési helyszínre ellátogatni, ahol különböző italok társaságában mérhettem meg ennek az északi bejáratral rendelkező, kb. 20 m összhosszúságú, borospincéből nyíló természetes járatrendszer téli klímáját. A helyszínt Kocsis János (Cunge) meghívására kerestem fel, már csak azért is, mert a domb lábánál fakadó bővizű, kénhidrogénes forrás vízhőmérsékletét 3,4 °C-os környezeti hőmérséklet mellett 23,2 °C-osnak mértem (!). A boros pince bejáraton belépve, 7 m utat tettünk meg lépcsőkön lefelé, majd rövid vízszintes szakasz után érkeztünk a he-

lyenként ásványkiválásokkal tarkított, teljesen száraz, poros, fő hasadék mentén a zsákszerű barlangba. Hatalmas sziklatömbök között bújhattunk be oldalirányú hasadékokba, melyek finom lösz kitöltésűek voltak.

Mérési pont	K. hőm. (°C)	Párat.(rel.%)	CO ₂ (ppm)	Megjegyzés
Bejárat előtt a felszínen (0 m)	3,3...3,4 Pa:992,7 hPa	68,8...68,9	445...455	Enyhén szeles idő volt a felszínen
Kiépített szakasz végén (-3 m)	8,9...9,0 Pa:993,0 hPa	74,7...74,8	550...557	Erősen átszellőznek a járatok
Bontási végponton, létra alatt (-8 m)	7,2...7,3 Pa:993,2 hPa	82,4...82,5	615...658	A végponton 2 denevér telelt

Télen az egyetlen ismert bejáraton keresztül erősen átszellőzik a barlang és a felszíni levegő a hasadékokban oszlik el, ahol már nem lehet légforgalmat mérni. Célszerű lenne nyári időszakban megismételni a CO₂-méréseket, amikor várhatóan megfordul az áramlás iránya.

5. Új barlangrészteljesítése a Tapolcai „fehér folton” (2011. 12. 09.)

A Kórház-barlangban történő munkavégzés közben találkoztunk össze Horváth Sándorral, aki felhívta a figyelmünket arra, hogy nyitva hagyták a Kórház-bg. járataitól 300 méterre fekvő Plecotus-bg. bejáratát, ahol komoly mennyiségű hideg levegő áramlik az aknába. Aznap éjszaka átvizsgáltuk a Kórház-bg. irányba eső végpontjait és a lifttől jobbra eső 2. sz. Gyógyterem hátsó bontásában egy 50 x 20 cm-es szelvényben 0,3 m/s (!) huzatot (100–105 Nm³/h) mértünk, melynek hőmérséklete 17,4°C volt és CO₂-tartalma 805 ppm. A két barlang közötti terület majdnem akkora, mint amekkora területen maga a Kórház-bg. fekszik. A felszíni -1°C-os levegő komoly utat tesz meg meleg feláramlású járatokban, ahonnan láthatóan alacsony CO₂-szintű levegőt ragad magával. A Plecotus-bg. bejáratát lezárva a végponton az áramlás is megszűnt. A Tapolcai Plecotus-csoport megkezdte a végpont bontását, kitisztítását.

6. A Kossuth-barlang téli felmelegedésének megfigyelése (2011. 12. 29.)

Már Kessler Hubert megfigyelte 1933-ban, hogy a Nagy-Tohonya-forrás vize télen melegebb (kiszív időszakában akár a 16°C-ot is elérheti), mint nyáron, amikor általában 11–12°C közt marad. Mivel a víz hőfoka a barlang klímájára alapvetően kihat, kíváncsi voltam az őszi-téli beállt szárazság melegebb vizeinek hatására. A barlangtúrán családom kísért el.

Mérési pont	K. hőm. (°C)	Párat.(rel.%)	CO ₂ (ppm)	Megjegyzés
Bejárat előtt a felszínen	3,5...3,7 T víz: 14,5°C	74,1...74,5	346...355	Q /a bejáraton 1810...1850 Nm ³ /h
Aula-teremben behúzó légáramban	8,4...8,5	97,1...97,2	885...890	A barlangrészteljesítése teljesen száraz!

Moraj-fordulóban a lejtő alján	12,6...12,7	98,1...98,2	1330...1337	A barlangrész teljesen száraz!
Aktív-nyelő termében	14,2...14,3 T víz: 14,5°C	91,4...91,5	2225...2230	Itt jelenik meg először a víz...
Agyagfeljáró alatt a patak partján	14,1...14,2 T víz: 14,5°C	90,4...90,5	5560...5568	Ez a drótköteles rész után van
Szifon feletti terem, búvár depón	14,1...14,2 T víz: 14,5°C	94,0...94,1	6100...6115	Vízszint a depó alatt -25 cm-en

A patak megjelenéséig a barlang téli klímáját a felszínről beáramló hideg felszíni levegő alakítja, a járatokat ez szárítja. Láthatóan a moraj fordulóban van a barlangi levegő keveredési zónája. Az aktív nyelő termében még érezhető a száraz barlangrész klíma-hatása, a vizes járatokban azonban a víztömeg és az abból felszabaduló CO₂ stabilizálja a barlang klímáját. Feltűnő a magas CO₂, mely nyári légközésnél (amikor a barlangból kifelé áramlik a barlangi levegő) csak 2000...3000 ppm között marad. Mivel a hideg levegő folyamatosan befelé áramlik, megakadályozza a nehezebb súlyú CO₂ kifelé áramlását, így az feldúsul a belsőbb járatrészekben.

Stieber József

BARLANGFARSANG

Az eredetileg február 1-ére meghirdetett farsangi mulatságot több szülő kérésére február 17-én, péntek délutánra halasztottuk. (A sors finora, hogy csak azok a szülők nem jöttek el, akik kérték az időpont megváltoztatását.)

A Titkárság már jóval a rendezvény előtt megkezdte a lázas készülődést: belépők és tombolajegyek gyártását, tombolanyeremények összeállítását, játékok kitalálását és előkészítését, díszítés megtervezését. Holly Sándor a Papp Ferenc csoportból éppen a farsang idején látogatott haza Los Angelesből és legnagyobb örömeinkre nemcsak megtisztelte rendezvényünket, de a Daubner Cukrászdából hozott finom süteményekkel és egy Sacher tortával meg is támogatt minket.

Az a 25 lelkes résztvevő, aki eljött, végül is nagyon jól érezte magát. A gyerekek részére fánkevé versenyt rendeztünk, melyhez e sorok írója süttött 140 db túrófánkot, de lehetett denevért is hajtogatni. Majd a Fosszília Klub tagjaiból és a fiatalokból alkotott három vegyes csapat vetélkedett a lufikiszűrő kvízversenyen a földj Sacher tor-

*A fánkevé verseny
(Dénesné Lustig Valéria felvételei)*

Az idősebbek is jól érezték magukat

kitalálják, mi volt a cédulára írva. Az első helyen holtverseny alakult ki, így az első helyet ismét fánkevé versennyel döntöttük el.

A játékok után került sor a tombolára, melyen apró ajándékok (hűtőmágnesek, denevérfigurák stb.) mellett barlangos pólókat, a Földgömb számait és pezsgőt is lehetett nyerni.

A társaság nagy része jó hangulatban majdnem este 10 óráig kitartott.

Külön köszönet a szervezésben és lebonyolításban Göröcs Dorkának és Köblös Gabinak, akik jelentősen hozzájárultak a rendezvény sikeréhez.

Fleck Nóra

HÍREK, HIRDETMÉNYEK

FELHÍVÁS

Kedves Barátom!

Arra kérek, hogy juttasd vissza hozzám Jakucs László három videó kazettáját, ami Nálad van. Egy videó kazettát is Aggtelek barlangjairól. Megteheted, hogy az MKBT-be leadod vagy engem felhívsz.

Mobil: 06/70-287-7593.

Előre is köszönöm.

Fogel Péter
BEBTE tiszteletbeli elnöke

FELHÍVÁS

Az Erdészet felajánlotta, hogy a Szabó-pallagi erdészházat a barlangkutatók – a vadász-szezonon kívül – használhatják, ha annak használhatóvá tételét elvállalják.

Kérem az érdeklődőket, hogy akik szívesen részt vennének a helyreállítási munkákban, az alábbi elérhetőségeken keressenek:

Simon András (Pufi)

Tel: 06-48-454-106 (Bódvaszilas)

vagy fia 306-2328 (mindkettő este 6 után)

Simon András

BARLANGOS HÍREK A SAJTÓBÓL

Ösmedvék maradványait fedezték fel

Négy prehistorikus medve maradványait fedezték fel Mexikóban a Yucatán-félszigeten, egy víz alatti barlangban. A mexikóvárosi Nemzeti Autonóm Egyetem (UNAM) kutatói szerint a leletek a legutolsó jégkorszak idejéből származnak, korukat tizenegyezer évesre becsülik a szakértők. A négy koponyát 50 méter mélyen találták, de a tudósok szerint a barlang a medvék életében még nem telítődött vízzel. „A leletek megmutatják, hogy milyen környezeti változásokat hozott a felmelegedés a jégkorszak után” – hangsúlyozta Guillermo de Anda Alanis régész.

MTI – Búvárinfo

Ausztrál barlangi búvárok mélységi rekordja

Ausztrál barlangi búvárok egy jól összehozott csoportja immár harmadik alkalommal tért vissza a Perse folyó víz alatti forrásához, amiről vízfestéssel bebizonyították, hogy összefüggésben áll az Mt. Arthur Nettlebed-barlangrendszerrel. Minden korábbi expedíciójuk után a hat búvár elhatározta, hogy az volt az utolsó feltárásuk ott, de ennek ellenére mindig visszatértek. Érthető mind a két döntés, a merülőhely megközelítése nagyon nehéz, a több tonnányi felszerelés odaszállítása többnyire csak légi úton történhet, a barlangi járatok bár jól úszhatóak, de nagyon hosszúak és nagyon nagy mélységben haladnak. A kutató merülések végrehajtásához nagyszámú búvár és felszíni segítőre is szükség van. Összegezve: a szervezés, a merülés hatalmas kihívás a résztvevőknek. Az előző expedíció alkalmával a búvárok 194 m mélységbe jutottak, ami ausztrál barlangi merülési rekordot jelentett. A kutatók vízfestéssel megállapították a barlangok, járatok összefüggéseit, amit azonban be is akartak járni, és fel is akartak térképezni. A feladat megvalósítása érdekében, illetve a nagy mélység miatt a búvárok négy víz alatti, légtéres bázist építettek ki, ahol a búvárok a visszatérés előtt várakozhattak. A mostani merülés során 221 méterre merült a csoport egyik tagja, Craig Challen, ezzel új mélységi rekordot állítottak fel. A 17 órás merülés során a búvárok fűtött búvárruhát, újralégző készülékeket és víz alatti vonatokat használtak. Arról nem tudni, hogy ezúttal is úgy döntöttek-e, hogy „ez volt az utolsó”, azonban az biztos, hogy a barlang az elért mélységben is folytatódik. *nelsonmail.co.nz – Búvárinfo*

A világ legmélyebben élő rovара

A rovat a CaveX elnevezésű spanyol–portugál–orosz barlangkutató csoport fedezte fel 2010 nyarán. Az expedíció a Föld legmélyebb ismert barlangjában, a 2190 méter mélyre nyúló abháziai Krubera- (vagy Voronja-) barlangban végzett kutatások során bukkant az állatra. A **Plutomurus ortobalaganensis** nevű, 4 milliméteres, szárny és szem nélküli ugróvillás 1980 méter mélyből került elő. Egyike a barlangban felfedezett négy ugróvillásnak, amelyek gombákkal és bomló szerves anyagokkal táplálkoznak teljes sötétségben.

Egészen mostanáig a legmélyebben élő szárazföldi állatnak egy skorpió és egy ezüstös pikkelyke nevű rovar számított. Ezeket nagyjából 920 méter mélyen fedezték fel egy mexikói barlangban. A sajtósalival befogott *P. ortobalaganensis* több mint 1000 méterrel tolja ki ezt a rekordot.

A *Plutomurus ortobalaganensis*nek nincs szeme, de hosszú a csápja. Furcsa, hogy az állat nem teljesen színtelen, mint a troglobionták többsége: szürkés testét sötét foltok borítják.

A CaveX csapat több mint 10 éve kutatja a barlangot. A munka kemény és veszély-

lyes a Nyugat-Kaukázus mélyén, a mindössze 0,5-5 Celsius-fokos a hőmérséklet mellett.

Az ilyen élőlények felfedezése egy olyan világban, ahová sosem hatol fény és nagyon kevés a táplálék, megváltoztatja a nézeteket a Föld mélyének élővilágáról.

Úgy tűnik, gazdagabb, mint korábban gondoltuk – tette közzé a kutatók biológusa.

A másik három faj: *Anurida stereodorata*, *Deuteraphorura kuberaensis* és *Schaefferia profundissima*.

<http://www.origo.hu/tudomany/20120222>)

Plutomurus ortobalaganensis

Haláleset a bálványosi Büdös-barlangban

2012. február 20-án vasárnap turisták keresték fel a bálványosi Büdös-barlangot, akik megdöbbenő látvánnyal szembesültek: Európa legnagyobb kénes barlangjának a padlózatán egy holttestet találtak.

Mint utólag kiderült, a 29 éves kézdivásárhelyi M. Cs. holttestére bukkantak. Nem tudni, hogy baleset történt-e, vagy öngyilkossággal állnak szemben.

<http://erdely.ma> és <http://www.profiradio.ro>)

Mínusz 33 fokot mértek egy fagyzugban a Bükkben

Aki a szabványos körülmények között mért hidegrekordokhoz közeli hőmérsékleteket akar megtapasztalni, érdemes a Bükkben túráznia ezekben a napokban. Itt mért egy igazi fagyzugban -32,9 Celsius fokot egy amatőr meteorológus február elsején. Kerékgyártó Róbert műszerét egy jellegzetes karsztmélyedésben, egy úgynevezett töbörben helyezte el Répáshuta közelében, ahol telente mindig megreked a hideg levegő.

A töbör alján, 755 méteres tengerszint feletti magasságon elhelyezett műszer február hatodikán is nagy hideget mért: a metnet.hu oldalon közöltek szerint -30,9 fokot.

A karsztvidékek mélyedéseiben nem ritkák a különösen alacsony hőmérsékletek. Szlovéniában például egy karsztzugban -50 Celsius-fokot mértek – mondta Timár Gábor, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Geofizikai és Űrtudományi tanszékének vezetője. Fagyzugnak azok a mélyebben fekvő, lefolyástalan területek számítanak, ahol megreked a nehezebb, hideg levegő.

<http://www.origo.hu/idojaras/20120210>

Lénárt László kiegészítése a cikkhez:

2012.02.03 6⁰⁰-kor Jávorkúton, az automata mérőállomáson -22,1 Celsius fokot mértek, ez a január-februári eddigi minimum.

Ami beszivárgás szempontjából fontos, 10 cm mélyen február 4-én -0,5 Celsius fok volt a talajhőmérséklet.

Mellesleg a Bükkben november közepe óta a karsztvízszint az eddigi legmélyebb, 1993. 11. 01-i szint alatt van a vízszint a nagymezői fúrásban. A minimum 94 cm-rel volt mélyebben, mint eddig.

Denevérintluenza

Első ízben mutatták ki amerikai kutatók denevérekben influenzavírus genetikai anyagát, azt viszont egyelőre nem lehet tudni, hogy mekkora veszélyt jelent a kórokozó az emberre.

Az influenza egyaránt sújtja az embereket, a madarakat és a sertéseket, de kimutatták már kutyáknál, lovaknál, fókáknál és bálnáknál is. Öt évvel ezelőtt orosz virológusok bejelentették, hogy denevérekben is kimutatták az influenzavírust, viszont sohasem tárták a nyilvánosság elé a bizonyítékokat.

Az Egyesült Államok járványügyi hatóságának (CDC) kutatói 2009-ben és 2010-ben Guatemalában több mint 300 denevért fogtak be. A kutatók a veszettségre vizsgálták a bőregereket, de azt is megnézték, hogy milyen egyéb kórokozókka fertőzöttek. Így bukkantak rá a kis sárgavállú gyümölcsdenevér (Sturnira lilium) bélrendszerében az influenzavírus genetikai anyagára.

www.origo.hu/egeszseg/20120229

MEGJELENT

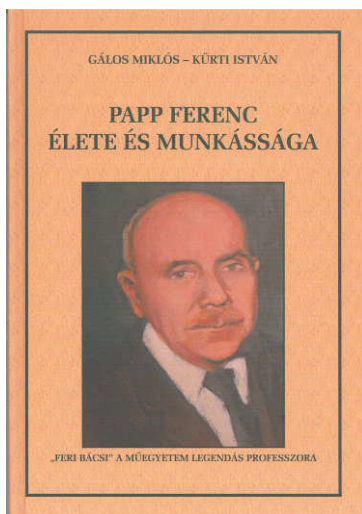
Gálos Miklós–Kürti István:

Papp Ferenc élete és munkássága

A B5 formátumú, 152 oldalas könyv szerzői 31 oldalon mutatják be Feri bácsi életútját, szakmai, oktatói, közéleti tevékenységét. Ezt követi temetésén, sírköavatásán és születésének, halálának kerek évfordulóin tartott megemlékezések gyűjteménye, majd 13 egykori tanítványa, kollegája, barátja személyes hangú visszaemlékezése következik. Összegyűjtötték nevét megőrző emlékhelyeket (szobor, emléktábla, pihenőhely, kutatóállomás, barlang, barlangág stb.). A kötetet életével kapcsolatos dokumentumok (iratok, fotok), valamint szakirodalmi munkásságának jegyzéke zárja.

Sajnálatos, hogy Feri bácsi Társulatunkkal kapcsolatos tevékenysége egyedül Dénes György visszaemlékezésében szerepel néhány mondat erejéig. Pedig mind a Társulat létrehozásában, mind fennmaradásában elvülhetetlen érdemeket szerzett. Megérdemelt volna egy külön fejezetet. Társulatunknak alapításától kezdve 1966-ig társelnöke volt, 1968-ban tiszteleti taggá választották.

A kötet ára 3000 Ft, kapható a Titkárságon.

A Karszt és Barlang 2012. évi számába szánt tudományos dolgozatokat, kutatási beszámolókat, híryanagokat stb., valamint színvonalas fényképeket 2012. szeptember közepéig várjuk a Titkárságra.

A SPELEO SPORT 2012 ÉVI ÁRAI

Overall extra erős:	18 500 Ft	Ascension:	12 200 Ft
Overall „átlagos”:	16 500 Ft	Croll:	10 100 Ft
Műnyúl:	8 500 Ft	Pantín:	13 700 Ft
Bag 60 L.	5 500 Ft	Shunt:	12 800 Ft
Ecrin Rock:	19 000 Ft	Grigri:	17 600 Ft
Elia:	13 600 Ft	Fixo Duo:	26 600 Ft
Elios:	12 500 Ft	Duo 14:	32 500 Ft
Stop:	22 000 Ft	Myo XP	17 900 Ft

Új fejlámpák!!!

„Bat Grill” 375 Lumen fényerő, aksi + töltő: 25 000 Ft!

200 Lumen fényerő, 4 db AA Duracell elemmel: 17 500 Ft!

100 Lumen 3 db AA. Duracell elemmel: 9 800 Ft!

A fejlámpák és az adataik a weblapon, illetve a boltban megtekinthetők.

Címünk: 1094 Budapest, Balázs Béla u. 30.

Tel: 06 1 785-9551

Mobil: 06 20- 367-6964

E-mail: kocsisandras@speleo.hu

Weblap: www.speleo.hu

Nyitva tartás: Hétfő, kedd, szerda 10–18-ig

Csütörtök 10-19-ig

Péntek 10–17-ig

Kocsis András

MKBT TÁJÉKOZTATÓ

Megjelenik minden páratlan hónap elején (lapzártá: minden páros hónap 10-én)

Kiadja a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat

1025 Budapest, Pusztaszeri út 35.

Tel.: 346-0494, tel./fax: 346-0495. E-mail: mkbtt@t-online.hu

Szerkesztő: Fleck Nóra. Felelős kiadó: dr. Leél-Össy Szabolcs

A tájékoztató számára leadott cikkek, anyagok tartalmáért a szerzőik felelősek.

Floppyn, CD-n és e-mail-en érkező anyagokat World formátumban tudunk fogadni.

Alapítva: 1961
www.caverescue.hu

BMSZ bázisa (gyülekezőhelye), mely
CSAK A RIASZTÁS UTÁN ÉL!
Budapest, II. ker. Keleti Károly u. 15/b
Keleti Károly utca - Kitaibel Pál utca sarok
Adószámunk: 180055598-2-41

A MAGYAR BARLANGI MENTŐSZOLGÁLAT RIASZTÁSI NÉVSORA

A riasztást sorrendben kell elvégezni. A listáról az első jelentkező tudja riasztani a baleset fokának megfelelő barlangi mentő létszámot.

A Barlangi Mentőszolgálat nehezen megközelíthető helyeken, erdőben, sziklás terepen stb. igény szerint segít a bajbajutottakon.

NÉV	TELEFON
Adamkó Péter riasztás vezető	+36-70-380-9204 +36-30-912-6706
Horváth Richárd országos vezető	+36-70-380-9206 +36-30-248-2291
Hegedűs András akcióvezető	+36-30-275-8511
Kucsera Márton akcióvezető	+36-30-210-7246
Böröcsök Péter akcióvezető	+36-30-684-4605
Taródi Péter akcióvezető	+36-20-232-5901 +36-26-315-474
Németh Tamás akcióvezető	+36-30-627-3425 +36-20-543-5109
Tarnai Tamás BMSZ elnöke	+36-20-910-7762

Végleges jelentkezés

Név:

Postacím:

.....

E-mail:

Kívánok:

- ♦ előadás(oka)t tartani:

címe(ik):.....

.....

- ♦ poszter(eke)t bemutatni,

címe(ik):.....

.....

helyigény: m² x m²

- ♦ kiállítási anyagot bemutatni,

helyigénye: m² x m²

- ♦ árusítani (stand),

helyigénye: m² x m²

- ♦ Részt kívánok venni pénteki kiránduláson igen – nem.

- ♦ Kérek szállást foglalni

kollégiumban: szept.

20	21	22	23
----	----	----	----

Unihotelben: szept.

20	21	22	23
----	----	----	----

éjszakára.

.....

aláírás